

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Tuimeling te ZEMST

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 12088
Instelling Vrije Basisschool - Tuimeling
Directeur GUY BAL
Adres Brusselsesteenweg 23 - 1980 ZEMST
Telefoon 015-61.03.31
Fax 015-61.71.44
E-mail school@tuimeling.be
Website www.tuimeling.be

Bestuur van de instelling VZW Kath. Basisschool van Zemst
Adres Brusselsesteenweg 23 - 1980 ZEMST

Scholengemeenschap ZWHHeM
Adres Hombekerkouter 18 - 2811 HOMBEEK
CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant
Adres Spiegelstraat 1 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 28-01-2013,29-01-2013,31-01-2013,01-02-1213
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 01-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 19-02-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Bosmans
Teamleden Frans De Bie
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Begeleiding	18
4.1.1 Sociale en emotionele begeleiding	18
4.2 Evaluatie	19
4.2.1 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	24
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	24
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Tuimeling is gelegen in het centrum van Zemst en profileert zich als een dorpsschool. Ze rekruteert haar leerlingen voornamelijk uit de onmiddellijke schoolomgeving en sinds een aantal jaren ook uit de zuidrand van Mechelen. De naam van de school geeft meteen een stukje van haar dynamiek weer. In deze school mogen kinderen tuimelen en de wereld vanuit 360 verschillende oogpunten bekijken. De school biedt daarvoor een stevige basis en zorgt ervoor dat kinderen na een goede tuimeling terug met beide voeten op de grond terecht komen. Leven en leren in deze school gebeuren vanuit een overtuigde en gezamenlijk gedragen schoolvisie. Hiervoor staat elke dag opnieuw een gemotiveerd team klaar dat wordt aangestuurd door een deskundig intern beleid.

Het inspectieteam onderzocht in de kleuter- en lagere afdeling de kwaliteit van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze ook de kwaliteit van de sociale en emotionele begeleiding, de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

Outputgegevens, documentanalyse, kleuterwerkjes, klasobservaties en de gesprekken met de leraren tonen aan dat de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate worden nagestreefd. De klassen zijn ruim, gezellig en functioneel ingericht en beschikken over heel wat didactische materialen. De kleuters kunnen rekenen op een rijk en uitdagend onderwijsaanbod dat nauw aansluit bij hun leef- en beleevingswereld. Aantrekkelijke activiteiten zorgen ervoor dat kleuters actief en betrokken bezig zijn en ruime kansen krijgen om te exploreren en te experimenteren. De begeleidingsstijl van de leraren heeft een positief effect op de zelfsturing van de kleuters. De jongste kleuters kunnen zich opvallend goed behelpen en nemen heel wat initiatief. De oudste kleuters krijgen alle kansen om mee invulling te geven aan het onderwijsaanbod. Occasioneel krijgen ze inspraak in de keuze van een thema of leggen ze samen met de leraar vast wat ze willen doen en leren over een bepaald thema. Dag na dag kunnen ze samen met andere kleuters plannen maken, problemen oplossen en taken aanvatten en afwerken.

In de lagere afdeling tonen de outputgegevens voor Nederlands en wereldoriëntatie aan dat de meeste leerlingen de eindtermen bereiken. De goede resultaten die de leerlingen in het vervolgonderwijs behalen, zijn voor de school een indicatie dat ze kwalitatief hoogstaand onderwijs aanbiedt. Voor de afbakening van het onderwijsaanbod voor Nederlands baseert de school zich op een bestaand onderwijsleerpakket. Voor het domein schrijven voorziet de school een waardevolle aanvulling voor creatief en functioneel schrijven. Met motiverende schrijfopdrachten slaagt de school erin om het schrijfplezier bij de leerlingen te verhogen. Ook voor lezen vinden heel wat aanvullende initiatieven plaats maar hiervoor zijn de doelgerichtheid en de effecten minder duidelijk. Doorheen de hele werking valt de verhoogde aandacht voor het gebruik van taalstrategieën op. Dit werpt niet alleen zijn vruchten af tijdens het taalonderwijs maar biedt leerlingen ook tijdens andere momenten houvast én bevordert de leerattitude. Voor het leergebied wereldoriëntatie programmeren de meeste leraren een rijk en evenwichtig onderwijsaanbod. Motiverende leerinhouden dragen ertoe bij dat leerlingen uitgedaagd worden en een actieve, onderzoekende rol opnemen. Sommige leraren sturen het onderwijsproces nog sterk aan waardoor er soms lange instructiemomenten ontstaan. De adequate aanwending van multimedia staat garant voor een hoge betrokkenheid en vormt een voorbeeld van goede praktijk voor de integratie van meerdere leergebiedoverschrijdende eindtermen. Voor de evaluatie van dit leergebied heeft de school echter nog een weg te gaan. Momenteel zijn de toetsen vooral op kennis gericht en weinig representatief voor de inhouden van het leerplan.

Verder ging het inspectieteam tijdens deze doorlichting na in welke mate de evaluatiepraktijk bijdraagt tot kwaliteitsvol onderwijs. De visie op evaluatie sluit grotendeels aan bij de schoolvisie en is gericht op de harmonische ontwikkeling van de kinderen. In de kleuterafdeling geeft het kindvolgsysteem een helder beeld over de ontwikkeling van alle aspecten van de persoonlijkheid. Het team van de kleuterafdeling heeft echter nog weinig ervaring om observatie te laten aansluiten bij de leerplandoelen. Het rapport van de lagere afdeling toont eveneens de aandacht voor een brede evaluatie van het kind. Om na te gaan in welke mate de leerinhouden verworven zijn, gebruikt de school voornamelijk de toetsen van de

onderwijsleerpakketten. Voor de evaluatie van leergebieden waarvoor geen methode beschikbaar is, is de evaluatie veeleer beperkt en in mindere mate in overeenstemming met de inhoud van het leerplan. De school maakt gebruik van genormeerde toetsen en neemt deel aan eindtoetsen georganiseerd door de eigen onderwijskoepel. Binnen het gevoerde schoolbeleid ging er de laatste jaren geen gerichte aandacht naar een kritisch benadering van de evaluatiepraktijk. Hierdoor mist de school een aantal kansen om de nodige bijstellingen door te voeren.

De socio-emotionele begeleiding van de leerlingen krijgt een centrale plaats in de hele schoolwerking. De positieve klas- en schoolsfeer met aandacht voor orde en structuur legt het fundament voor een effectieve sociale en emotionele begeleiding. Tal van initiatieven ondersteunen het welbevinden van de leerling en creëren maximale kansen voor een veelzijdige ontwikkeling binnen een veilig schoolklimaat. De school beschouwt de ouders als volwaardige partners in dit proces waardoor er bij problemen een vruchtbare samenwerking tot stand komt.

Rekening houdend met het goede schoolklimaat, de beschikbare competenties, het engagement van het pedagogische team en het gedreven leiderschap besluit de inspectie de doorlichting met een gunstig advies. Ze heeft er alle vertrouwen in dat kinderen hier in de toekomst verder kunnen rekenen op kwaliteitsvol onderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Binnen het onderwijsaanbod krijgen de kleuters ruime kansen om hun taalvaardigheid evenwichtig te ontwikkelen. De nauwe samenwerking tussen de klasleraar, de zorgcoördinator en de medewerker van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) zorgt ervoor dat taalzwakkere kleuters de nodige ondersteuning krijgen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. De leraren voorzien een evenwichtig samengesteld en uitdagend onderwijsaanbod dat aansluit bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Exploreren en experimenteren staan centraal binnen het onderwijsleerproces. De kleuters krijgen maximale kansen om zelfredzaam te worden en zelf hun ontwikkeling op een doelgerichte manier te sturen.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor de planning van het onderwijsaanbod inspireren de leraren zich op een koepelgebonden doelenboek en een aantal deelleerplannen voor Nederlands en wereldoriëntatie. Enkele leraren doen voornamelijk een beroep op hun rijke onderwijservaring. Het is echter nog geen gewoonte om de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen systematisch te bewaken. Uit de gesprekken, de planningsdocumenten en de observaties in de klassen blijkt dat het leer- en ervaringsaanbod garanties biedt om de leerplandoelen op een evenwichtige en sterk geïntegreerde wijze voor beide leergebieden na te streven.

Voor de inhoudelijke invulling van de thema's vertrekken de leraren meestal van activiteiten waarbij ze de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kleuter niet uit het oog verliezen. Daarbij maken ze een afweging welke ervaringsituaties het best geschikt zijn om specifieke kennis, vaardigheden en attitudes na te streven. Het gebeurt eveneens dat de kleuters in overleg met de leraar vastleggen wat ze willen leren en weten over een bepaald thema.

Heel wat formele afspraken bevorderen de verticale samenhang voor zowel inhoudelijke als organisatorische aspecten van de kleuterwerking. Specifiek voor het leergebied wereldoriëntatie zorgt de 'groene map' ervoor dat onderwijsleerinhouden over de verschillende klassen heen op elkaar worden afgestemd. Binnen het leergebied Nederlands dragen duidelijke afspraken aangestuurd vanuit het zorgbeleid bij tot een geleidelijke ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn. In het kader van woordenschatverwerving en -verrijking zijn er nog groeikansen om gradueel opgebouwde woordenschatlijsten met themataal doorheen de verschillende leeftijdsgroepen te ontwikkelen.

De leraren creëren zowel tijdens begeleide als zelfstandige activiteiten ruime kansen om de spreek- en luistervaardigheid bij de kleuters in allerlei communicatieve situaties te ontwikkelen. In elke kleuterklas kunnen de kleuters in een luisterhoek genieten van verhalen of met gerichte luisteropdrachten hun luistervaardigheid verfijnen. Ook vanuit muzische hoek worden kleuters van jongs af uitgedaagd om creatief kennis te maken met speelse en ritmische klanknabootsing en expressief taalgebruik.

In alle kleuterklassen ondersteunen niet-talige en talige visuele boodschappen de ontluikende geletterdheid. Illustratief hiervoor zijn onder meer het veelvuldig gebruik van pictogrammen en stappenplannen, de fotoboeken rond behandelde thema's en allerhande spelmaterialen rond visuele discriminatie. Bij de oudste kleuters stimuleren de leraren de kleuters om betekenis te geven aan wat ze tekenen. De leraar noteert kort de uitleg bij de tekening waardoor de kleuters al op jonge leeftijd in aanraking komen met schriftelijke communicatie.

Een speelleerpakket vormt de inspiratiebron om het motorische aspect van schrijfactiviteiten gradueel doorheen de kleuterafdeling op te bouwen. Vanuit groot motorische bewegingen komen de kleuters stilaan tot het werken op papier. Bij de oudste kleuters voorzien de leraren een schrijfhoek.

Fotomaterialen, prentenboeken en concrete voorwerpen zorgen ervoor dat het actuele thema prominent in het klasbeeld aanwezig is. De leraren maken vooraf het thema kenbaar en nodigen de kleuters uit om materialen van thuis mee te brengen.

De uitwerking van de thema's sluit nauw aan bij de leef- en ervaringswereld van de kleuters. Het rijke en gevarieerde activiteitenaanbod, de wisselende organisatievormen en de aanwezigheid van concrete, levensechte en aantrekkelijke materialen dagen de kleuters uit om intens waar te nemen, te experimenteren en te exploreren. Gerichte individuele en/of groepsopdrachten in combinatie met een stimulerende begeleidingsstijl creëren voor kleuters waardevolle ervaringsituaties.

Occasioneel plannen de leraren schooluitstappen die bijdragen tot levensecht leren. De mogelijkheden om wereldoriënterend onderwijs in de onmiddellijke schoolomgeving te laten starten, worden nog te weinig benut.

De nieuwe eindtermen voor wereldoriëntatie brachten een dynamiek op gang om techniek een meer centrale plaats in het onderwijsleerproces toe te kennen. Met de ontwikkeling van techniekdozen geven de leraren een sterke aanzet om met allerhande proefjes verwondering bij de kleuters op te wekken.

De aandacht op schoolniveau voor de ondersteuning en stimulering van de zelfredzaamheid, de zelfsturing en zelfontdekkend leren springt in het oog. De jongste kleuters kunnen zich opvallend goed behelpen en nemen al veel initiatief. Met de introductie van het keuzebord leren oudere kleuters kiezen, beslissingen nemen en plannen maken. Een erg divers aanbod van stappenplannen zorgt ervoor dat de kleuters in wisselende omstandigheden hun ontwikkeling en leerproces zelf in handen kunnen nemen. In een aantal gevallen geven stappenplannen die door de kleuters zelf ontwikkeld zijn, sturing aan de werkhouding van medekleuters. Tevens zij er goede initiatieven die kleuters begeleiden om problemen op hun niveau oplossingsgericht aan te pakken.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

In het kader van een optimaal gebruik van de onderwijstijd is het belangrijk dat de school voor elke kleuter afzonderlijk afweegt of de voorziene slaaptijd noodzakelijk is. Uit de klasobservatie blijkt dat sommige kleuters niet slapen en toch niet kunnen participeren aan het uitdagende activiteiten aanbod.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

In de orthotheek van de school zijn meerdere naslagwerken aanwezig die de leraren bijkomende inspiratie bieden voor een verdere invulling van kwaliteitsvol kleuteronderwijs. Voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie kunnen de leraren bij de zorgcoördinator ontwikkelingsondersteunende materialen ontleen onder meer voor visuele en auditieve waarneming, ruimtelijk denken, denkontwikkeling, zelfredzaamheid en gezondheid.

In alle klassen is een ruim aanbod van aangepaste ontwikkelings- en spelmaterialen aanwezig waardoor kleuters diverse ervaringskansen krijgen en de leerplanrealisatie wordt bevorderd. Heel wat knutsel- en verbruiksmaterialen zorgen ervoor dat kleuters de nodige experimenteerervaringen kunnen opdoen.

De kleuterafdeling beschikt over een uitgebreid assortiment aan prentenboeken vaak in combinatie met een luister-cd. Op deze wijze wil de school de omgang met boeken en verhalen bevorderen en de taalontwikkeling, het leesbegrip, de fantasie en de concentratie van kleuters positief beïnvloeden. Voor taalzwakke of anderstalige kleuters voorziet de school de mogelijkheid om verteltassen met boeken en cd's mee naar huis te nemen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem*

De leraren kunnen vanuit een grote autonomie beslissen over de wijze waarop de vorderingen van de kleuters in kaart worden gebracht. Observatiegegevens variëren van occasionele bevindingen tot meer doelgerichte observaties. Duidelijke afspraken over gerichte observaties in aansluiting bij vooraf afgebakende leerplandoelen kunnen de kwaliteit van de huidige evaluatiepraktijk verder verhogen.

Het kindvolgsysteem geeft een overzichtelijk beeld van de totale ontwikkeling van de kleuter. Indien de ontwikkeling van een kleuter niet loopt zoals verwacht, gaan de leraren in overleg met de zorgcoördinator over tot verfijnde observatie. Hiervoor zijn duidelijke criteria beschikbaar.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

De leraren bereiden de vergaderingen van het multidisciplinair overleg grondig voor en bezorgen vooraf de ingevulde screeningsdocumenten aan de zorgcoördinator en de medewerker van het CLB. Voor kleuters die extra zorg nodig hebben, maken de leraren duidelijke afspraken.

De kleuterafdeling streeft een geïntegreerde zorgwerking na en slaagt daar ook in. De leraren zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. Het intern beleid creëert daartoe de nodige ruimte. Op geregelde tijdstippen organiseert de zorgcoördinator specifieke activiteiten voor een gedeelte van de klasgroep. Op die momenten kunnen de overige kleuters onder leiding van de klasleraar rekenen op bijkomende ondersteunende activiteiten.

Voor kleuters met specifieke noden worden in een aantal gevallen interventie- en handelingsplannen opgesteld. Deze kleuters kunnen rekenen op een bijkomende ondersteuning door de zorgcoördinator. In de planningsdocumenten van de leraren zijn echter weinig sporen terug te vinden die wijzen op vooraf geplande, doelgerichte interventies in functie van specifieke zorgbehoeften.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Bij het pedagogisch team van de kleuterafdeling is een grote bereidheid aanwezig om van én samen met elkaar te leren. Studiedagen en personeelsvergaderingen worden sterk benut om pedagogisch-didactische aspecten van de kleuterwerking te bespreken en dragen bij tot professionele ontwikkeling. Specifiek in aansluiting bij het leergebied wereldoriëntatie vond er een nascholing plaats in het kader van hoekenverrijking. In een aantal klassen blijven echter kansen nog onbenut om sommige speelleerhoeken doelgericht te verrijken. Het effect van een nascholingsinitiatief rond het zelfontdekkend leren en de zelfsturing van kleuters is explicieter in de klaspraktijk merkbaar.

Dit schooljaar krijgt het domein techniek verhoogde aandacht. Hiervoor doet het team van de kleuterafdeling een beroep op een externe begeleider. Op het moment van de doorlichting zijn de eerste positieve effecten van deze nascholingen al merkbaar. Op termijn wil het team techniek nog sterker in de diverse aspecten van de werking integreren en de veelvuldige kansen om het technisch denken van de kinderen te ontwikkelen optimaal benutten.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate. Dit blijkt vooral uit het doelgerichte onderwijsaanbod, de evaluaties van de methodegebonden toetsen en de resultaten van de eindtoetsen ingericht door de onderwijskoepel. De geïntegreerde aandacht voor het functioneel gebruik van taalleerstrategieën valt op. De resultaten van het vervolgonderwijs tonen aan dat de meeste leerlingen succesvol de stap naar het secundair onderwijs zetten.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

Om een harmonisch en evenwichtig aanbod voor het leergebied Nederlands uit te bouwen, baseert het team zich met uitzondering van het eerste leerjaar op éénzelfde onderwijsleerpakket. De leraren gaan ervan uit dat het onderwijsleerpakket voldoende garanties biedt voor een gelijkgerichte aanpak en het bereiken van de leerplandoelen. Het leerplan vormt in mindere mate het referentiekader om de volledigheid van het aanbod na te gaan.

Het leerlingenwerk, de evaluatiegegevens en de planningsdocumenten van een aantal leraren bevestigen de volledigheid van het aanbod en geven een evenwichtige invulling voor de verschillende domeinen van leerplan weer. Het vrij consequente gebruik van het onderwijsleerpakket ondersteunt de verticale samenhang. De leerinhouden en de didactische aanpak worden gradueel opgebouwd.

De gevarieerde invulling voor het domein schrijven springt in het oog. Een kernachtige visietekst met duidelijke afspraken op schoolniveau vormt de basis voor een gelijkgerichte didactische aanpak van het schrijfonderwijs. Motiverende en functionele schrijfopdrachten, in aanvulling bij of ter vervanging van de opdrachten in het onderwijsleerpakket, verhogen niet alleen de frequentie maar ook het schrijfplezier bij de leerlingen. Op schoolniveau is een inventaris van mogelijke, goede schrijfopdrachten beschikbaar.

Enkele jaren geleden stapte de school over naar een nieuwe taalmethode. Rechtstreekse aanleiding waren de tegenvallende resultaten voor spelling. Volgens de bevindingen van de leraren leidt het consequente gebruik van het spellingspakket tot betere resultaten bij de leerlingen. Na elke oefenfase vindt een korte evaluatiefase plaats. Op basis van deze resultaten voorzien de leraren een aanvullend remediërend of verrijkend aanbod. Het valt op dat de resultaten

van de methodegebonden toetsen en de toetsen van het leerlingenvolgsysteem sterk uiteenlopen.

Op schoolniveau vinden er heel wat initiatieven plaats die zowel de leesbevordering als het leesplezier beogen. De wijze waarop en intensiteit waarmee leesbevorderende initiatieven plaatsvinden, zijn leraarafhankelijk. De meeste leraren willen het bezoek aan de openbare bibliotheek laagdrempelig maken maar voorzien geen bijkomende doelen of gerichte opdrachten. Ook het gebruik van de klasbibliotheek is in elke klassen vrijblijvend. De gewaardeerde initiatieven van de werkgroep bibliotheek en boeken blijven veeleer beperkt tot geïsoleerde (tweejaarlijkse) acties.

De doelgerichte benadering van het schrijfonderwijs biedt als bijkomende troef dat leraren voortdurend bedacht zijn op de integratie van de verschillende deelvaaardigheden van het leergebied Nederlands. De horizontale samenhang komt eveneens tot uiting in relatie met andere leergebieden. Vooral in de aanvangsklassen valt de natuurlijke samenhang tussen Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming op. Naar mate de leerlingen ouder worden, programmeren de leraren onder meer functionele spreek- en schrijfactiviteiten bij de thema's van wereldoriëntatie.

Duidelijke afspraken op schoolniveau dragen ertoe bij dat de meeste leraren op een efficiënte wijze de aangereikte strategieën voor de verschillende aspecten van het taalonderwijs integreren in het onderwijsleerproces. Deze werkwijze biedt de kinderen een degelijk houvast en bevordert hun leerattitude. Tijdens de bijgewoonde activiteiten valt het op dat de meeste leerlingen vertrouwd zijn met de aangeleerde strategieën en deze spontaan toepassen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school heeft een voldoende ruim aanbod aan leermiddelen en ondersteunende materialen om de leerplandoelen in de praktijk om te zetten. In de meeste klassen zorgen de wandplaten voor de nodige visuele ondersteuning van de gehanteerde leerstrategieën. In een aantal gevallen doet de geringe leesbaarheid van deze wandplaten afbreuk aan het functioneel klassikaal gebruik ervan.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

Om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen, gebruikt de school voornamelijk de methodegebonden toetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren gaan ervan uit de methodegebonden toetsen voldoende evenwichtig, valide en leerplangericht zijn.

Voor de domeinen spreken en schrijven experimenteren sommige leraren met een meer doelgerichte evaluatie. Zij bespreken vooraf de aandachtspunten die voorwerp zijn van evaluatie. Nadien krijgen de leerlingen gerichte feedback over de mate waarin zij de vooropgestelde doelen bereikt hebben. In een aantal gevallen voorzien de leraren de nodige ruimte om spreekoefeningen samen met de leerlingen te evalueren.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Het rapport geeft ouders een breed beeld over de ontwikkeling van hun kind. Wat het leergebied Nederlands betreft sluit de rapportering bij de domeinen van het leerplan aan. Het evenwicht tussen de verschillende domeinen varieert van klas tot klas met een lichte overaccentuering van het spellingsonderwijs. Het attitude- en/of spiegelrapport biedt de mogelijkheid om meer kindgericht over de spreek- en luisterontwikkeling te rapporteren.

Begeleiding Het leerlingvolgsysteem geeft de evolutie van de leerling voor technisch lezen en spelling duidelijk weer. Op groepsniveau vallen hierbij een significant aantal lage scores op. De school wijt dit voornamelijk aan externe factoren. Naarmate de leerlingen ouder worden, evolueren deze scores in positieve zin. De resultaten van de koepelgebonden eindtoetsen en de resultaten van het vervolgonderwijs zijn zelfs meer dan behoorlijk.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren zijn overtuigd van hun belangrijke rol als eerstelijnszorgverstreker. In de planningsdocumenten zijn echter weinig sporen terug te vinden van een doelgerichte ondersteuning in aansluiting bij vastgestelde individuele noden. Het is niet duidelijk in welke mate de leraren een beroep doen op de expertise van de zorgcoördinator om aldus het rendement van de ondersteuning te verhogen.

Voor leerlingen met leerachterstand of specifieke leerstoornissen voorziet de school de nodige stimulerende, compenserende, remediërende en/of dispenserende maatregelen. Dit gaat gepaard met een planmatige aanpak waarbij ouders nauw betrokken worden.

Professionalisering Door andere schoolprioriteiten besteedde het schoolteam de laatste jaren geen expliciete aandacht aan dit leergebied.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Kwaliteitszorg In het kader van de interne kwaliteitszorg blijft het een uitdaging voor het team om de eerder lagere scores van het leerlingenvolgsysteem voor spelling en lezen te blijven opvolgen en de gehanteerde verklaringen kritisch te blijven afwegen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is voldoende rijk en evenwichtig. De leerlingen krijgen de kans om de werkelijkheid actief te verkennen. De leraren zorgen voor samenhang tussen de verschillende domeinen onderling en tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden. Vanuit een krachtig beleidsvoerend vermogen bouwt de lagere afdeling systematisch aan de verdere uitbouw van dit leergebied. Hierbij staan haalbaarheid en efficiëntie voorop.

Curriculum De lagere afdeling heeft enkele jaren geleden o.a. met de opstelling van doelenfiches en met visieontwikkeling werk gemaakt van de afstemming van wereldoriëntatie op de verwachtingen van het leerplan. Zij inventariseert daarnaast jaar na jaar de thema's die in de klassen aangeboden worden en registreert de daarbij horende bestaansdimensies om overlappingen te voorkomen. In de meeste klassen is het onderwijsaanbod afgestemd op de uitgangspunten van het leerplan en de leerplandoelen. De afspraken van destijds zijn ondertussen wel aan een opfrisbeurt toe.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De meeste leraren integreren de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren, sociale vaardigheden en informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het onderwijsaanbod. De school kan rekenen op de inzet van enkele waardevolle werkgroepen, zoals de werkgroep voor techniek, mobiliteits-, milieu- en gezondheidseducatie. Zij werken zowel beleidsvoorbereidend als uitvoerend en beschikken over voldoende autonomie.

De kwaliteit van de planning is leraarafhankelijk. De gezamenlijk opgestelde inventarisatie- en bewakingsdocumenten zorgen voor een gemeenschappelijk fundament. In enkele klassen bieden de documenten van de dag- of weekplanning echter weinig houvast voor een doelgerichte klaspraktijk. Af en toe

werkt de lagere afdeling klasoverschrijdende thema's uit. De samenwerking tussen de leraren richt zich in hoofdzaak op de samenwerking tussen de parallelleleraren.

Momenteel is het domein techniek een schoolprioriteit. De leraren hebben nog groeikansen om de technische aspecten in de reguliere thema's efficiënter te her- en verkennen. De bestaansdimensies tijd, ruimte en natuur krijgen ruime aandacht, de bestaansdimensies mens, medemens en levensonderhoud in iets minder. De afspraken rond het gebruik van tijd- en ruimtekaders staan nog niet op punt. De aanwezige tijd- en ruimtekaders worden in sommige klassen intensief gebruikt, terwijl ze in enkele klassen weinig dynamisch en functioneel ingeschakeld worden. De meeste leraren van de derde graad geven aan de actualiteit een prominente plaats. De leerlingen krijgen de kans om deze zelfstandig op te volgen, te verwerken en te presenteren. Voor wat mobiliteit betreft verkennen de leraren de schoolomgeving en geven zij aandacht aan belangrijke stap- en fietsvaardigheden. In samenwerking met de gemeente en de politie neemt de school deel aan het fietsexamen. Omdat de school met een tweejarige cyclus werkt, komt het aspect mobiliteit het ene jaar uitvoering, het andere jaar beperkt in het onderwijsaanbod voor. Dit schooljaar ligt de klemtoon op gezondheid en op milieueducatie.

De meeste leraren spannen zich in om bij de thema-uitwerking de verschillende bestaansdimensies zoveel mogelijk in samenhang aan te bieden. Ook bouwen zij bruggen tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden waarbij in het bijzonder de impact van de creaklas in positieve zin opvalt. De leerlingen van de eerste klas werken intensief samen met de kleuters van de derde kleuterklas. Toch maakten beide klassen nog maar weinig afspraken in functie van de continuïteit, bijvoorbeeld voor wat het kalendergebruik betreft.

De leraren richten hun onderwijsaanbod op de realiteit. De mate waarin de leerlingen kennis maken met de ruime schoolomgeving is wisselend. Sommige leraren grijpen elke kans aan om met de leerlingen op stap te gaan, de wereld te verkennen en om de verworven informatie grondig te verwerken. Andere leraren gaan veeleer weinig op leeruitstap. Deelname aan culturele voorstellingen of museumbezoek komen minder aan bod. Daardoor laat de lagere afdeling nog enkele kansen liggen om bijvoorbeeld de culturele en historische rijkdom van het nabijgelegen Mechelen optimaal te gebruiken. De school gaf jaren geleden een eerste aanzet om een elektronisch omgevingsboek samen te stellen, maar deze inspanning heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. De bos- en plattelandsklassen in de derde graad bevorderen dan weer een actieve en geïntegreerde aanpak. De degelijke voorbereiding, de rijke leerinhouden en het bijhorende bos- of plattelandsklasboek illustreren dit.

De mate waarin actieve werkvormen gebruikt worden en de leerlingen zelfgestuurd aan de slag kunnen, zijn leraarafhankelijk. Enkele leraren geven een aanzet om coöperatief te leren. Andere leraren kiezen voor een nogal doorgedreven lerarensturing, waardoor instructiefasen soms lang duren. Een aantal leraren integreren aspecten van wereldoriëntatie in het zelfstandig werk.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De leraren van de hoogste klassen kiezen bewust voor een cursorische aanpak voor tijd en ruimte. Zij spannen zich in om de andere domeinen hierbij te betrekken. Het is nog geen gewoonte dat leerlingen thema's aanreiken en mee invulling geven.

De meer permanente visuele ondersteuning aan de klaswanden is leraarafhankelijk en in een aantal klassen gering. In sommige klassen zijn weinig sporen terug te vinden van de voorbije of actuele thema's of ontbreken verwachte tijd- en ruimtekaders zoals maquettes, plattegronden van de klas en de school, levenslijnen en windrichtingen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De lagere afdeling beschikt over een gevarieerd en rijk materialenaanbod voor wereldoriëntatie. De pas ontwikkelde techniekdozen zijn daar een illustratie van. Meer en meer leggen de leraren de klemtoon op het functioneel gebruik van het elektronisch schoolbord, waardoor tijd- en ruimtekaders en visuele de ondersteuning voor wereldoriëntatie snel toegankelijk zijn. In elke klas staan functionele computers en werkt de internetverbinding, wat zorgt voor goede onderzoeksmogelijkheden. De leerlingen van de lagere afdeling gaan geregeld op bezoek in de lokale bibliotheek. De ontleende boeken en de boeken van de klasbibliotheek zijn een rijke bron aan informatie.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

De evaluatie van wereldoriëntatie is in hoofdzaak op parate kennis gericht. In een aantal gevallen bevatten de toetsen elementen die ofwel weinig relevante kennis testen, boven het niveau van de leerlingen mikken of weinig aan de leerplandoelen gerelateerd zijn. De evaluatie van inzichten, vaardigheden en attitudes staat nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. De school verdiepte zich nog niet in de alternatieve vormen van evaluatie.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De rapportering over wereldoriëntatie bevat een weinig transparante terugkoppeling naar de leerlingen en de ouders. Het vermelde cijfer slaat op een thema en biedt weinig aanknopingspunten. Het spiegelrapport geeft een meer concrete omschrijving over de wijze waarop een kind zich op de wereld oriënteert. De leraren spannen zich in om hier een relevant en doordacht werkstuk van te maken.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Zorg

Bij het multidisciplinair overleg hebben de klasleraren en de zorgleraren aandacht voor de evolutie van de individuele leertrajecten van de leerlingen. Soms voorzien de leraren tijdens momenten van zelfstandig werk gedifferentieerde oefeningen rond wereldoriëntatie. De gevarieerde groepeerings- en werkvormen maken het mogelijk dat de leerlingen elkaar helpen: groot helpt klein en sterk helpt zwak.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De leraren van de werkgroep techniek hebben zich met nascholing verdiept in de nieuwe eindtermen voor wereldoriëntatie. Rond de andere bestaansdimensies volgden de leraren in beperkte mate individuele nascholing. Enkele voortrekkers nemen de teamgebonden nascholing rond techniek ter harte en vermenigvuldigen hun kennis en inzichten in het team. De school heeft al kennis gemaakt met hospiteren en leren van elkaar. Deze goede aanzet biedt mogelijkheden om in de toekomst de interne deskundigheidsbevordering nog rijker te maken. De aanwezigheid van enkele gedreven experts binnen het team wijst op het potentieel waarover dit team beschikt.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.1.1 Sociale en emotionele begeleiding

Motivering

De school hecht belang aan een preventieve aanpak. Ze kiest voor structuur en orde in een positieve klas- en schoolsfeer. De geboden veiligheid en laagdrempeligheid leggen een goed fundament voor een effectieve sociale en emotionele begeleiding. De leraren hebben volgehouden aandacht voor de dynamisch-affectieve ontwikkeling van de leerlingen. Zij spreken vaak met hen en leggen daarbij een grote luisterbereidheid aan de dag. In alle klassen krijgen de sociale vaardigheden de nodige aandacht. De leraren schakelen didactische leermiddelen in om bijvoorbeeld gevoelens en relatiewijzen bespreekbaar te maken.

De hele school werkt met een pakket rond 'leefregels', waarbij o.a. ruzie, pestgedrag, plagen, elkaar helpen, beleefdheid en respect op de voorgrond staan. Een werkgroep 'leefregels' stippelt de weg uit en ondersteunt de leraren. De leefregels krijgen een muzische invulling en worden op de klasvloer verder verkend en toegepast. In alle klassen maken de leraren duidelijke afspraken die het klasleven stroomlijnen. Ook op schoolniveau is de school duidelijk en eenduidig in haar verwachtingen naar de leerlingen en de ouders. Zij communiceert hierover gepast.

De school ontwikkelde in functie van het sociale en emotionele welbevinden van de leerlingen een brede waaier gelijkgerichte initiatieven op klas- en schoolniveau. Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling screenen de leraren het welbevinden en de betrokkenheid systematisch. De degelijke beeldvorming biedt voldoende aanknopingspunten voor een efficiënte sociale en emotionele begeleiding. De leraren leggen met eigen beloningssystemen de klemtoon op de bekrachtiging van gewenst gedrag. Het zorgoverleg richt zich ook op de sociale en emotionele knelpunten van de leerlingen. Bij sociale of emotionele problemen spelen de leraren kort op de bal. Zij contacteren de ouders snel waardoor meestal een vruchtbare samenwerking tot stand komt.

De sociale en emotionele begeleiding loopt als een rode draad doorheen het hele schoolleven. De speelplaats is uitdagend en biedt de leerlingen volop kansen om zich uit te leven. Speelkoffers verrijken hun speelmogelijkheden. De leraren lichamelijke opvoeding scheppen een positief lesklimaat met de nodige aandacht voor fair play, samenwerking en wederzijdse aanvaarding. Gevarieerde crea-opdrachten stimuleren niet alleen de ontwikkeling van creatieve en expressieve vaardigheden maar ook de emotionele ontwikkeling van een leerling. Een zorgleraar geeft alle klassen impulsen vanuit een bewegingspedagogiek waarin relaxatie, voor elkaar zorgen en een assertieve houding enkele basisdoelen zijn. De leraren hebben eveneens oog voor de relationele vorming van de leerlingen en gebruiken de dynamiek tussen jongens en meisjes op een constructieve wijze. De leerlingenraad is een werkvorm waarbij de leerlingen zowel het eigenbelang als het belang van anderen op een constructieve wijze leren vertolken.

De ouders zijn tevreden over de schoolaanpak en kunnen rekenen op een gerichte feedback en ondersteuning. In de kleuterafdeling gebruikt de school ouderkaarten met nuttige suggesties in functie van de opvoeding en de socio-emotionele ontwikkeling. In de lagere afdeling krijgen de ouders onder meer in het zogenaamde spiegelrapport uitgebreide feedback over de sociale en emotionele ontwikkeling van hun kind. Alleen over het pestbeleid zitten sommige ouders nog met vragen. In de praktijk blijkt pestgedrag relatief weinig voor te komen en adequaat aangepakt te worden.

Op schoolniveau zijn er nog groeikansen om gelijkgerichte afspraken te maken over de manier waarop gewenst gedrag bekrachtigd en ongewenst gedrag uitgedoofd wordt.

4.2 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

Een gezamenlijk ontwikkelde visie op evalueren vormt de basis van een transparant evaluatiebeleid. Het team neemt duidelijke initiatieven om met observatie en toetsing de brede persoonlijkheid van de kinderen in kaart te brengen. Duidelijke afspraken en een aantal richtinggevende criteria vormen de leidraad en bevorderen een uniforme uitwerking.

In de kleuterafdeling vormen observatiegegevens de basis om de ontwikkelingsevolutie van de kleuter in kaart te brengen. De leraren kunnen zelf beslissen over de wijze waarop ze de evolutie van de ontwikkeling opvolgen. Aanvullend neemt de school bij de oudste kleuters een schoolrijpheidstest af. Deze outputgegevens komen in grote lijnen overeen met bevindingen van de leraar.

Het kindvolgsysteem geeft op een overzichtelijke wijze weer in welk mate de kleuter over de nodige vaardigheden, attitudes en competenties beschikt. Tijdens het multidisciplinair overleg zijn deze observatiegegevens het voorwerp van gesprek en beslist het team in onderling overleg voor welke risicokleuters een diepgaande screening nodig is. Het gradueel opgebouwde kindvolgsysteem vormt hierbij een concrete leidraad.

In beide afdelingen gaat er heel wat aandacht naar de rechtstreekse, positieve feedback tijdens het onderwijsleerproces. Deze aanpak bevordert het klasklimaat en komt het zelfbeeld van de kinderen ten goede. In de lagere afdeling krijgt schriftelijk werk vaak een woordelijke appreciatie of alternatieve beloning.

In de lagere afdeling communiceert de school haar visie op evaluatie en rapportering in een toelichting bij het rapport. De ouders worden duidelijk geïnformeerd over de wijze waarop het leerproces wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd. Tevens moedigt de school de ouders aan om via het rapport de communicatie tussen kind en ouders enerzijds en tussen thuis en school anderzijds te bevorderen.

Voor de leergebieden waar onderwijsleerpakketten het onderwijsaanbod bepalen, gebruiken de leraren voornamelijk de toetsen van een onderwijsleerpakket om na te gaan in welke mate de leerinhouden verworven zijn. Om de voortgang en de leerwinst van de leerling op langere termijn op te volgen, gebruikt de school onder meer genormeerde vorderingstoetsen voor spelling, lezen en wiskunde.

Voor de evaluatie van de leergebieden waarvoor het schoolteam geen leerpakket hanteert en voor de leergebiedoverschrijdende en de attitudinale doelen levert het team inspanningen om de evaluatie af te stemmen op de leerplandoelen en eindtermen. Vooral voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden slaagt de school daar goed in.

Voor het leergebied wereldoriëntatie zijn beperkte representatieve en valide evaluatiegegevens beschikbaar. De gehanteerde evaluatievorm richt zich voornamelijk op kennisreproductie en in mindere mate op inzichten, vaardigheden en attitudes. De evaluatie van het leergebied Frans concentreert zich in de hoogste klas sterk op het domein schrijven en komt daarmee niet echt tegemoet aan de verwachtingen van het leerplan. Het team is weinig vertrouwd met alternatieve evaluatievormen om de vorderingen, onder andere voor het leergebied muzische vorming, in kaart te brengen. Voor ICT zijn er geen evaluatiegegevens beschikbaar.

Het gedifferentieerd onderwijsaanbod geeft in een aantal gevallen aanleiding tot een gedifferentieerde evaluatie. De rapportering geeft duidelijk weer dat deze evaluatiegegevens niet op dezelfde wijze tot stand zijn gekomen als bij de overige leerlingen van de klasgroep. Voor leerlingen met een doorgedreven differentiatie voorziet de school twee proefwerkrapporten: in het ene geval kunnen de ouders de prestaties van hun kind vergelijken met de leerlingen van de klasgroep, in het andere geval geeft de evaluatie een beeld over de prestaties van de leerling rekening houdend met de aangeboden gedifferentieerde leerinhouden.

De school maakte de laatste jaren geen grondige analyse van haar evaluatiepraktijk. Het is nog geen gewoonte om de evaluatie van eigen toetsen af te stemmen op de inhoud van het leerplan. De resultaten van toetsen worden nog te weinig vergeleken met genormeerde en/of externe toetsing. Hierdoor blijven kansen onbenut om de pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen en de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directeur stuurt vanuit zijn ervaring en inzet de schoolwerking efficiënt aan. Hij houdt voeling met alle geledingen en hecht veel belang aan de pedagogische en didactische ontwikkelingen binnen de school.

Het doorleefde pedagogisch project is in onderling overleg tot stand gekomen. Dit opvoedingsproject geeft op een transparante wijze de krachtlijnen voor onderwijs en opvoeding in de Tuimeling weer. Een hardwerkend schoolteam staat elke dag opnieuw paraat om hieraan invulling te geven. De professionele openheid, het innovatief vermogen en de bekommernis voor het welbevinden van de kinderen zorgen ervoor dat de school in haar missie slaagt.

Naast deze algemene visie op onderwijs en opvoeding zijn er in de school heel wat bijkomende visieteksten beschikbaar die het resultaat zijn van een beleidsvoering gericht op kwaliteitsverbetering. Tijdens studiedagen en personeelsvergaderingen gaat er ruime aandacht naar de bespreking van onderwijskundige thema's. Een geregelde opfrissing van de beschikbare visieteksten is nodig om opgestarte processen niet te laten verwateren.

De school kenmerkt zich door een participatief beleid met gedelegeerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden die bijdragen bij tot een effectief schoolbeleid. De opgezette structuur met een kernteam en werkgroepen verhoogt de betrokkenheid en zet aan tot collegiale samenwerking en gemeenschappelijke doelgerichtheid. De directeur gelooft in zijn team, stelt hoge verwachtingen maar geeft tegelijkertijd voldoende autonomie.

De school beschikt over voldoende expertise en zelfkritisch vermogen om met een open geest op haar eigen onderwijskwaliteit te reflecteren. Op geregelde tijdstippen neemt het pedagogisch team bepaalde aspecten van haar werking onder de loep. Er is echter nog een groeimarge om de resultaten van genormeerde toetsen systematisch te analyseren en op schoolniveau te bespreken. Het is een gemiste kans als tegenvallende resultaten te snel worden toegeschreven aan externe factoren en hierdoor de nodige bijstellingen niet worden overwogen.

Hoewel er relatief weinig anderstalige of taalzwakke leerlingen instromen, zet de school talrijke initiatieven op die kaderen binnen hedendaags taalvaardigheidsonderwijs. Op termijn wil de school een meer formele invulling geven aan deze werking. In dit kader volgde een afgevaardigde van het zorgteam afgelopen schooljaar een cursus bij een taalcentrum in de regio en wordt momenteel op beleidsniveau voorbereidend werk verricht.

In aansluiting bij het vroegere gelijkeonderwijskansenbeleid zet de school haar werking verder en wendt ze de sociaal-economisch status (SES)-leerstijden efficiënt aan. Met een sterk geïntegreerd zorg- en talenbeleid wil de school optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen en voor leerlingen met specifieke noden in het bijzonder realiseren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De thematische en geïntegreerde aanpak van het onderwijsleerproces waarbij de kleuters ruime kansen krijgen om via exploreren en experimenteren alle aspecten van hun persoonlijkheid te ontwikkelen binnen betekenisvolle ervaringssituaties.
- De praktische organisatie van het kleuteronderwijs waardoor kleuterinitiatief, zelfontdekkend leren en zelfsturing in de meeste klassen maximale kansen krijgen.
- De krachtige en stimulerende leeromgeving die de taalontwikkeling in de meeste kleuterklassen bevordert. De talige en niet-talige boodschappen in het klasbeeld als rijke basis voor het latere lezen en schrijven.
- De stimulering van communicatieve vaardigheden in combinatie met doelgerichte, speelse opdrachten die de ontwikkeling van specifieke deelvaardigheden voor luisteren en spreken beogen.
- De initiatieven om techniek, zowel in de kleuter- als lagere afdeling, sterker in de klaspraktijk te implementeren.
- De begeleiding van het creatieve en functionele schrijfproces in de lagere afdeling aan de hand van motiverende schrijfoopdrachten en ondersteunende strategiekaarten.
- Het rijke onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie in de meeste klassen van de lagere afdeling met aandacht voor de verschillende bestaansdimensies.
- De wijze waarop een aantal leraren erin slaagt om door de integratie van multimedia en activerende werkvormen de betrokkenheid van de leerlingen tijdens de lessen wereldoriëntatie te bevorderen.
- De aandacht voor actualiteit en de kwaliteitsvolle integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren binnen het leergebied wereldoriëntatie, vooral bij de oudste leerlingen.
- Degelijk uitgewerkte schooluitstappen in een aantal klasgroepen en extramurosactiviteiten die een waardevolle aanvulling vormen bij het onderwijsleerproces.
- De samenhang tussen de verschillende leergebieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De bekommernis en vele initiatieven van de teamleden voor het bevorderen van het welbevinden en de sociale en emotionele ontwikkeling als basis voor samen leven en leren.
- De gerichte evaluatie van het domein spreken in een aantal klassen van de lagere afdeling.
- De doelgerichte evaluatie- en rapporteringspraktijk waarbij op vooraf vastgelegde tijdstippen de brede ontwikkeling van het kind in kaart wordt gebracht.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedreven en sturend leiderschap vanuit een doorleefde en gefundeerde visie op onderwijs en opvoeding.
- Een effectief schoolbeleid met ruime aandacht voor onderwijskundige aspecten die bijdragen tot een verhoging van de onderwijskwaliteit.
- De aanwezigheid van meerdere, gezamenlijk ontwikkelde visieteksten als basis voor kwaliteitsvol onderwijs.
- De aandacht voor een participatief beleid onder meer door de beleidsondersteunende werking van het kernteam en de vele werkgroepen die zowel organisatorische als inhoudelijke aspecten van het schoolleven behartigen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Afspraken maken over de themataal in de kleuterafdeling.
- Een meer gerichte afstemming van het onderwijsaanbod op de leerplandoelen in de kleuterafdeling.
- In enkele klassen van de lagere afdeling de leerinhouden voor het leergebied wereldoriëntatie sterker afstemmen op de uitgangspunten van het leerplan en op de leerplandoelen.
- Het dynamisch gebruik en de volledigheid van tijd- en ruimtekaders en de visuele ondersteuning voor het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de kleuterafdeling gerichte observaties plannen in aansluiting bij vooraf afgebakende leerplandoelen.
- De kwaliteit van de eerste- en tweedelijnszorg in de lagere afdeling optimaliseren met het oog op een hoger rendement.
- De evaluatiepraktijk van het leergebied wereldoriëntatie kritisch analyseren en bijsturen in functie van de vereisten van het leerplan.
- De evaluatiepraktijk in de lagere afdeling voor een aantal domeinen en/of leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen sterker laten aansluiten bij de leerplandoelen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Erover waken dat ontwikkelde visieteksten en gemaakte afspraken daadwerkelijk de leidraad vormen voor de organisatie en invulling van de onderwijspraktijk.
- Met een gerichte opvolging erover waken dat alle leraren de toevertrouwde opdrachten kwaliteitsvol nastreven.
- In het kader van de interne kwaliteitszorg systematisch outputgegevens grondig analyseren, mogelijke oorzaken voor tegenvallende resultaten in kaart brengen en doelgerichte acties opzetten.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Bosmans de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	